

Saul

Ve Starém zákoně Saul zvítězil nad Pelištejci. Přesto však trpěl stihomamem a duševní stísněností. Byl to zlý duch, který jej navštívil, když ho opustil duch Hospodinův. Proto byl na jeho dvůr povolán mladý pastýř David z Betléma, aby jej rozptyloval hrou na citeru. Saul si ho zpočátku zamiloval. Když však David byl postaven do čela vojska proti Pelištejcům a měl větší bojové úspěchy než Saul - neboť zvítězil nad Goliášem - začal na něho starý král žárlit. Žárlivost přecházela v nenávisť i díky tomu, že David si získal přízeň lidu, přátelství Jonatána (syna Saula) a lásku jeho dcery. David musel přehnout před Saulovou nenávisť. Jonatán mu zůstal dobrým přítelem, utěšuje ho a dodává mu důvěru. David nic nedbá na Saulovy útoky a usilování o jeho život a i přes to pokračuje v osvobozování území z moci Pelištejců. Nepozorovaně se dostane do tábora Saulovy armády až k samotnému králi a dokáže mu, že neusiluje o jeho život. Není jeho nepřítelem, ale naopak zůstává jeho pokorným poddaným. Duch zemřelého Samuela však ohlašuje Saulovi zánik. Saul byl poražen v boji s Pelištejci. Padli i jeho synové, mezi nimi i Jonatán. David se po té stal králem v Judsku, v dobitém Jeruzalémě zbudoval své královské sídlo, zvítězil definitivně nad Pelištejci i nad okolními nepřátelskými národy a rozšířil hranice svého království.

Tento hrdinský biblický námět je jako stvořený ke zpracování v rozsáhlém dramatickém díle. Je v něm možno najít plno velkých bojových scén, vypjatých okamžiků i chvíle naplněné uvědoměním. Oratorium Saul Jakoba Trautza ho však celý nezpracovává. Překvapivě se zaměřuje jen na samotný začátek tohoto příběhu, který je popsán v prvních pár větách.

A tak díky bohatě poetickému textu a síle hudby prožijeme spolu se Saulem celý proces uzdravení prostřednictvím Davidovy hry na citeru a jeho zpěvu. Projdeme si úzkostným stavem absence víry, kterou rozžehne jiskra naděje. Nikdo se však nepoučí jen dobrou promluvou. David ukazuje i sílu zloby Hospodina, kterou má připravenou pro všechny nenapravitelné hříšníky. Spolu se Saulem uvěříme. Uvěříme, že jedině obrácení k Bohu a upřímná lítost našich hříchů, kterou On vidí, může Jeho prostřednictvím uzdravit nejen naši mysl, ale i naše srdce. Protože je Saulova lítost pravdivá, je uzdraven, znovuzrozen. Všichni se radují a děkují nejen Davidovi a Bohu, ale též mocné pomocnici: hudbě. Nejen na konci tohoto oratoria, ale nechť navždy zní jemná píseň. Při ní, ať se stále naše duše rozpomíná, že jen nevinnost se může Bohu líbit. Teprve pak se mír a pokoj políbí.

Martin Budek

